

Worstelt u zelf met een vraag die u onze Raad der Wijzen wilt voorleggen, mail dan naar raadderwijzen@demorgen.be

Breek ik met mijn vriendin door die ongepaste reizen?

de vraag

“Een van mijn beste vriendinnen gaat sinds een aantal jaar regelmatig op reis naar plaatsen als Bali en Dubai, die ze ziet als een soort wal-halla van rijkdom en rust. Ze houdt van het luxeleven in Dubai, wat ze afwisselt met reises naar Bali, waar ze op yogaretraite gaat. Als ze daar is, volgt - uiteraard - een hele spam op sociale media, waarbij ze bericht

het antwoord

VAN FILOSOOF JOHAN BRAECKMAN

“Luxereizen zijn om meerdere redenen problematisch: ze veroorzaken ecologische en sociale problemen, zoals terecht wordt opgemerkt. Zo zijn reizen met privéjets en cruiseschepen zeer milieu-belastend, waarbij de plaatselijke gemeenschap voor het gros van de kosten moet opdraaien.

“Ook luxeresorts zijn overwegend schadelijk, denk aan de noodzakelijke ontbossing om ze te bouwen en het onevenredig grote water- en energieverbruik. Toch komen veel rijke toeristen er enkele weken in luxe baden zonder het domein te verlaten, terwijl je die ommuurde resorts vanuit de sloppenwijken kunt zien. Dat voelt moreel gezien wrang aan.

“Je hoort vaak dat die extravagante vakantieverblijven werkgelegenheid voor de lokale bevolking creëren. Dat is niet onwaar, maar het gaat dan om arme mensen die voor een te laag loon te veel en te hard moeten werken. Het geld dat binnenstroomt, vloeit bovendien niet door naar de lokale bevolking, maar naar internationale bedrijven die zulke resorts beheren.

“Dat een verblijf in dergelijke plaatsen nodig is om ‘spiritueel evenwicht’ te vinden, ruikt wel heel erg naar gebakken lucht. Die ‘life-coaches’ naar wie verwezen wordt,

over ‘hidden gems’ in Dubai en over de spirituele inzichten die ze opdeed in Bali.

“Ikzelf kan alleen maar met afschuw en plaatsvervangende schaamte kijken naar haar zoveelste foto van zichzelf op een kameel in de woestijn. Los van mijn totale desinteresse in dat soort bestemmingen kan ik maar moeilijk geloven dat ze

totaal niet weet dat al die rijkdom in Dubai ten koste gaat van de plaatselijke arbeiders en het klimaat, en dat de zogenaamde lifecoaches en spirituele toeristen van Bali ook de plaatselijke samenleving ontwrichten.

“Ik begrijp niet hoe ze daar zo onverschillig tegenover kan staan. En als ik haar erop aanspreek, vindt ze dat ik me te druk maak over zaken

nen dat ze rijk zijn en zich bepaalde dingen kunnen permitteren door hun geld en tijd te besteden aan nutteloze zaken. Die opzichtige verkwisting is enkel nuttig als ze openbaar is, vandaar die filmpjes en foto’s op sociale media.

“Vanuit andere perspectieven is het doorgaans moreel dubieus. Ook de vraagsteller vindt die elitereizen van haar beste vriendin duidelijk uiterst bedenkelijk - het woord ‘afschuw’ valt zelfs. Daarom doet ze er goed aan om haar mening niet te blijven opkroppen, maar kenbaar te maken tegenover haar vriendin.

“Ze moet wel goed nadenken over de manier waarop ze haar kritiek uit. Allereerst mag ze die enkel

die er nu eenmaal zijn. Ik vind dan weer dat ze misbruik maakt van de bevolking om een extravagant leven te leiden. Hoe kan ik tot haar door-dringen en is het valide om de vriendschap op te breken als blijkt dat ze niet kan inzien hoe problematisch dit is? In hoeverre mag ik überhaupt mijn ethische bezwaren bij iemand anders doorduwen?”

uiten in een privégesprek en niet via sociale media. Ze moet ook vermijden om in het gesprek een morele superioriteit of een soort ‘deugd-pronken’ uit te stralen: ‘Kijk eens hoe bewonderenswaardig mijn morele principes zijn.’ Die houding zet zelden zoden aan de dijk.

“Een betere aanpak is om kritiek rustig en redelijk te formuleren. Als de vriendschap hecht genoeg is, dan moet de vriendin dat kunnen accepteren. Vrienden moeten eerlijk met elkaar kunnen omgaan.

“Tegelijkertijd moet je opletten om niet overdreven streng te zijn. Mensen verschillen nu eenmaal, en je kunt niet verwachten dat al je vrienden op jouw ethische golf-lengte zitten. Als je veganist bent, moet je aanvaarden dat niet elke vriend je voorbeeld zal volgen. Je kunt erover praten en soms eens stevig discussiëren, maar je moet de grens met drammerige betweterigheid zo goed mogelijk bewaken.

“Er zijn immers veel kwesties die moreel dubieus zijn, van reizen en toerisme tot voedsel, kledij, culturele smaken en zoveel meer. Maar een flinke dosis mildheid werkt beter dan een aanpak die dogmatisch en onverdraagzaam aanvoelt. Ik denk aan een uitspraak van de 18de-eeuwse filosoof David Hume: ‘Wees een filosoof, maar blijf een mens.’”

HET VRIJE LEVEN

Het staat er bol van
De polkadot verovert nu ook onze interieurs

© ROBERT RADIERA PHOTOGRAPHY

Op straat en op de catwalks kon je er al niet naast kijken: de polkadot is overal. Naast onze kleerkasten verovert de olijke print nu ook ons interieur. Van subtiele polkadotborden en -kussens tot een volledig bollenbehang voor de durvers.

Tekst IRIS DE FEIJTER

kinderkamer. “Meer dan andere patronen hebben stippen een vrolijke speelse uitstraling. De print geeft energie en optimisme.” Bovendien kleeft er een nostalgisch gevoel aan het stippenpatroon, vertelt Francq. Sterren als Marilyn Monroe en Audrey Hepburn droegen in de jaren 50 al iconische polkadotjurken. “Het is er altijd al geweest en dat geeft troost en houvast in deze onzekere tijden.”

Spelen maar

De polkadottrend duikt anno 2025 vooral op gordijnen, tapijten, kussens en behang op. Maar ook op handdoeken, plaids en op servetten. Begrijpelijk want huistextiel schurkt dicht aan bij mode, de wortel van de polkadottrend. Maar wat is het effect van bollen in je interieur? Trendwatcher Hilde Francq roemt vooral hun veelzijdigheid. “De kracht van dit patroon is dat je ermee kunt spelen. Je kunt kiezen voor kleine stipjes of juist grote bollen, in een strak grid of juist speels her en der. Dicht op elkaar, of ver uiteen”, legt ze uit.

“Fijne puntjes zorgen voor een rustige, uitgebalanceerde look, ideaal voor behangpapier. Een mooi voorbeeld vind ik de Dot-collectie van het Belgische Arte. Grotere bollen zorgen dan weer voor meer contrast en dus extra visuele spanning. Zo’n statement is meer geschikt voor een tapijt of gordijnen.”

Ook met kleur kun je met polkadots alle kanten uit. De print wordt een echte eye-

‘Meer dan andere patronen hebben stippen een vrolijke, speelse uitstraling. De print geeft energie en optimisme’

HILDE FRANCO.
TRENDWATCHER

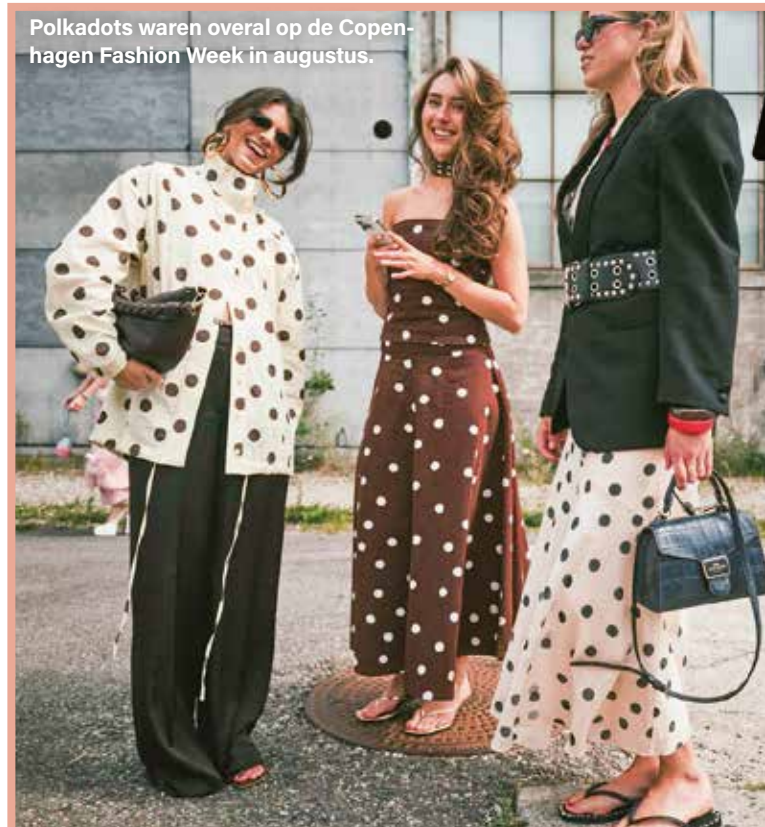

Begin klein, bijvoorbeeld met een kussen. Zoals dit van Ferm Living.

catcher als je allerhande tinten combineert. Kies je voor een monochroom of ton-sur-ton-palet, dan zal het effect veel rustiger zijn. Ook het contrast tussen de kleur van de stippen en die van de achtergrond bepaalt mee de look.

Nog niet overtuigd of aarzelend om je huis in een stippenpaleis om te toveren? Interieur-architecten hebben de trend alvast helemaal omarmd en bieden inspiratie. Zo prijkte het interieur van Mary Kathryn Wells, een Amerikaanse interieurarchitect met een grote voorliefde voor kleur, patronen, persoonlijkheid én polkadots, vorige maand in *The New York Times*.

“Polkadots zijn voor mij een soort *cheat code* voor vreugde, plezier en blijheid”, vertelde de Amerikaanse in *Architectural Digest*. Als geen ander weet ze stippen stijlvol te integreren in je interieur zonder dat het kinderachtig wordt. In

Polkadots waren overal op de Copenhagen Fashion Week in augustus.

© SIMBARASHE CHA / NYT

Muurplank van Leendert De Vos.

Stoel met stipjes van Leendert De Vos.

Een kleurrijk tapijt met bollen van Them.

‘Stippen voelen vrijer dan strepen, omdat ze geen strak patroon moeten vormen. Je kunt ze random plaatsen, zoals confetti’

LEENDERT DE VOS
INTERIEURONTWERPER

haar huis zien we onder meer een behang van de Nederlands-Londense designer Ottoline de Vries: veelkleurige polkadots gecombineerd met streepjes en golfjes.

Met de hand

Ook de Amerikaanse interieurontwerper Charles Krewson dompelde zijn hal onder in grote handgeschilderde polkadots (zie openingsbeeld).

“Stippen kunnen intens zijn. Die look kun je verzachten door ze met de hand te schilderen. Dat geeft extra textuur en diepte waardoor het geheel minder statisch en tweedimensionaal oogt”, tipt hij.

“Toen ik na dertig jaar New York verhuisde naar Washington, wilde ik iets wat me blij maakte als ik de deur opendeed. Stippen zijn daarvoor perfect.” Nog een prachtig voorbeeld is de gestipte tegelvloer in de bar Buhajirest in de Hongaarse hoofdstad van designer Roman Plyus.

Nog een stippenadept is Leendert De Vos, een Belgische interieurontwerper en meubeldesigner die woont en werkt in Londen. Hij gebruikt regelmatig polkadots in zijn werk, zoals recent in een eetkamerstoel.

“Net zoals strepen zijn stippen voor mij een manier om een bestaand object een nieuw karakter te geven. Toen ik ooit rode strepen op een oude kast schilderde, werd het een nieuw personage. Polkadots werken net zo. Alleen voelt het vrijer dan strepen, omdat ze geen strak patroon moeten vormen. Je kunt ze heel random plaatsen, zoals confetti”, zegt hij.

“Ik hou van het ambivalente karakter van polkadots: enerzijds zijn ze heel klassiek en elegant en anderzijds ongedwongen, los en vrolijk. In mijn werk speel ik met conventies en daarom passen polkadots er heel goed bij.”

Designer Sarah Monteil tijdens Fashion Week in Parijs.

Gestipte en geflipte tegelvloer in bar Buhaj|rest in Boedapest.

© ROMAN PLYUS

De Vos is een van de weinige Belgische designers die zich al waagde aan de polkadots. Zelfs Jean-Philippe Demeyer, bekend om zijn uitbundige interieurs, gebruikte nog geen stippendessins in zijn interieurs. “Strepen gebruik ik regelmatig, maar polkadots nog nooit. Ik heb wel een collectie kussens die ik versier met stippen van recupstoffen”, vertelt hij.

Ook designer Gert Voorjans blijkt geen stippen in zijn portfolio te hebben. “Polkadots zijn een enorm sterk statement”, zegt hij als we hem opbellen. “In mode vind ik het een te uitdagende print, laat staan in interieur. Op servies of objecten vind ik stippen wel kunnen, maar op interieurstoffen is het voor mij al gauw *too much*.”

“Maar zeg nooit nooit. Deze week zag ik een heel mooie polkadotachtige stof van de getalenteerde designer Carl Jan Cruz. Dus wie weet vindt de print toch ooit een ingang in mijn werk.”

Ooit onheilspellend

De geschiedenis van het speelse zusje van de Bretoense strepen gaat ver terug. En de connotatie was lang niet altijd zo vrolijk. In de middeleeuwen werden stippen gezien als een onheilspellend voorteken van ziekte. Pas halverwege de 19de eeuw werd het stipjespatroon voor het eerst geassocieerd met iets positiefs. Er waren toen al minder epidemieën en dankzij de indus-

Monroe trok in 1953 een bollenbikini aan.

‘Als je je aan behang met polkadots waagt, kun je bijvoorbeeld eerst een toilet of de binnenkant van een kast doen’

OTTOLINE DE VRIES
DESIGNER

triële revolutie was het mogelijk om preciezere dessins te produceren.

De term ‘polkadot’ dook voor het eerst op in 1857 in een Amerikaans damesblad en is afgeleid van de polka, een Tsjechische boerendans die toen een echte hype was. In de roaring twenties maakte de print een comeback, onder meer op de losse jurken van de *flapper girls*, maar ook Walt Disney stak Minnie Mouse in 1928 in een stippenjurkje.

Sindsdien werden polkadots het toonbeeld van vrouwelijke elegantie. Denk naast de al vermelde legendarische foto’s van Marilyn Monroe en Audrey Hepburn ook aan Twiggy, Prince, Lady Di en Julia Roberts in *Pretty Woman*. Geef het of niet, maar er is zelfs een jaarlijkse Polkadotdag, op 22 januari.

Vuitton en Kusama

Recentier kreeg de polkadot ook wat avantgardistische invullingen, onder meer door modeontwerper Rei Kawakubo, de oprichter van het Japanse modelabel Comme des Garçons, die brak met de vrouwelijke elegantie. Net als John Galliano, die voor Maison Martin Margiela een aantal silhouetten presenteerde met uitgesneden polkadots.

Hoe hip polkadots vandaag zijn, toont ook het succes van Yayoi Kusama, een 96-jarige Japanse artiest die al meer dan zestig jaar kunstwerken met stippen maakt. Louis Vuitton werkte al meermaals met haar samen, Instagram bulkt van de selfies voor een van haar gestipte kunstwerken. Haar expo’s worden dan ook vaak verlengd of zijn snel uitverkocht.

Begint het toch te kriebelen om uw living of slaapkamer een Kusama-injectie te geven? Designer Ottoline de Vries deelt nog enkele tips. “Hoe vaker je kleuren en patronen combineert, hoe gemakkelijker het wordt. Maar als je een beginner bent, start dan klein, bijvoorbeeld met een kussen of een gestoffeerd krukje.

“Als je je aan behang waagt, kun je bijvoorbeeld eerst een toilet, enkele legplanken of de binnenkant van een kast doen. Gaat dat goed, dan krijg je vertrouwen om te blijven verder doen.” En voor je het weet eindig je met een inkomhal vol met stippen.

Ook dol op de bol? Ontdek shoptips op p. 34.